

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y Cyfarfod: 17 Medi 2019
Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Catrin Wager
Swyddog Cyswllt: Steffan Jones, Pennaeth Priffyrdd a Bwrdeistrefol
Rhif Ffôn Cyswllt: 32402
Teitl yr Eitem: Adroddiad Ymchwiliad Craffu ar Orfodaeth Stryd

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 1.1 Gweithredu argymhellion ymchwiliad gweithgor Pwyllgor Craffu Cymunedau (adroddiad yn atodol) sydd yn cynnwys y canlynol:
- 1.2 Defnyddio pwerau Deddf Gwarchod yr Amgylchedd (1990) Adrannau 46 a 47 sy'n ymwneud â cynhwysyddion gwastraff, i ddirwyo trigolion a busnesau sy'n gwaredu eu gwastraff ar y diwrnod anghywir neu yn y ffordd anghywir fel mater o flaenoriaeth.
- 1.3 Ymgymryd ag ymgyrch hyrwyddo sirol i godi ymwybyddiaeth o'r trefniadau gwastraff ac ailgylchu gyda ffocws penodol ar Ddinas Bangor a chydabod y gwahaniaethau daearyddol a demograffig yn y sir ar wahanol adegau o'r flwyddyn.
- 1.4 Gosod sticeri "QR code" ar gynhwysyddion ailgylchu er mwyn darparu mynediad 24 awr i drigolion at eu diwrnodau casglu gwastraff ac ailgylchu a gwybodaeth am eitemau y gellir eu hailgylchu.
- 1.5 Ffurfioli trefniadau cydweithio rhwng Adrannau'r Cyngor.
- 1.6 Cynyddu ymwybyddiaeth o'r Gwasanaeth Casgliadau Clinigol a'r Gwasanaeth Casglu Arbennig sydd ar gael i helpu pobl hŷn a phobl anabl i waredu eu gwastraff. Bydd modd gwneud hyn fel rhan o'r ymgyrch hyrwyddo ehangach.
- 1.7 Hyrwyddo rhwydwaith presennol o Ganolfannau Ailgylchu a chynnal ymgyrch benodol ar gyfer y Gwasanaeth Casglu Gwastraff Swmpus.

2. CYFLWYNIAD

- 2.1 Yn dilyn cyflwyno Rhybudd o Gynnig y Cynghorydd Lesley Day i gyfarfod y Cyngor ar 2 Mawrth, 2017, bu i'r Cyngor fabwysiadu cynnig y cyn Aelod i ofyn i'r Aelodau Cabinet ystyried cyflwyno cosb fel mater o flaenoriaeth i drigolion a busnesau.
- 2.2 Yn unol â phrosesau Craffu'r Cyngor, cyfeiriwyd y mater i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau a benderfynodd mai cynnal Ymchwiliad Craffu ar y mater fyddai'r ffordd orau ymlaen.
- 2.3 Amcan y Grŵp Ymchwiliad oedd llunio argymhelliad clir ar sail tystiolaeth gadarn er ystyriaeth gan yr Aelod Cabinet. Mae briff yr ymchwiliad i'w weld yn Atodiad 1 o'r Adroddiad Ymchwiliad Craffu sydd yn amgaaedig (Atodiad A).
- 2.4 Mae cefndir o'r sefyllfa bresennol wedi ei osod allan yn adroddiad a weler ym mhwynt 3 o adroddiad Ymchwiliad Craffu (Atodiad A).
- 2.5 Mae gwaith trylwyr wedi ei wneud er deall a dadansoddi'r sefyllfa bresennol, edrych yn fanwl ar ddeddfwriaeth presennol gan ymgysylltu gyda swyddogion sy'n gweithio yn y maes Cynllunio a Thrwyddedu landlordiaid.
- 2.6 Mae'r Gwasanaeth Gwastraff ac Ailgylchu ynghyd â Glanhau Stryd yn darparu gwasanaeth hynod o werthfawr i bobl Gwynedd ond o dan bwysau i ymateb i ofynion a disgwyliadau uchel yn enwedig mewn rhai ardaloedd.
- 2.7 Er sicrhau fod strydoedd Gwynedd yn lân ac yn daclus, mae'n hanfodol ein bod yn adeiladu partneriaeth dda rhwng y Cyngor a thrigolion a busnesau'r Sir.
- 2.8 Mae'r gwaith ymchwil a wnaed gan yr ymchwiliad yn dangos bod rhaid cymeryd agwedd mwy caled at droseddau amgylcheddol a symud i drefniadau caletach ar gyfer dirwyo.
- 2.9 Mae'r argymhellion yn gosod camau i wneud hyn gan gynnwys argymhelliad penodol i gyflwyno dirwy fel mater o flaenoriaeth i drigolion a busnesau sy'n gwaredu'r gwastraff ar y diwrnod anghywir neu yn y ffordd anghywir.

Cynhaliwyd Aseiad Effaith Cydraddoldeb fel rhan o'r Ymchwiliad Craffu. Bydd trefniadau gweithredol arfaethedig yn cadw at y dystiolaeth hon yn agos gan nad yw gorfodaeth yn debygol o fod yn briodol os ydi unigolyn yn agored i niwed, er enghraifft oherwydd afiechyd sy'n gysylltiedig ag oedran neu anabled meddyliol neu gorfforol. Bydd angen datrys pob achos o'r fath gyda'r sensitifrwydd eithaf.
- 2.10 Gofynnir felly i gael mabwysiadu'r 6 argymhelliad er gallu gweithredu a'r faterion lle gweler trigolion a busnesau:
 - sy'n gwaredu eu hysbwriel ar y diwrnod anghywir
 - sy'n gwaredu eu hysbwriel yn y ffordd anghywir
 - sy'n gadael eu cynhwysydd allan ac ar y stryd drwy'r adeg.

3. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

3.1 Mae sawl cymuned yng Ngwynedd yn dioddef yn sgil problemau a achosir gan bobl sy'n gwaredu eu gwastraff ar y diwrnod anghywir neu yn y ffordd anghywir. Mae'r Cyngor yn delio gyda nifer uchel o gwynion gan y cyhoedd am y materion hyn.

3.2 Mae Adrannau 46 a 47 Deddf Gwarchod yr Amgylchedd (1990) yn rhoi'r hawl i Gyngorau Sir gymryd camau gorfodi ar droseddau yn ymwneud â chasglu gwastraff a chyhoeddi dirwyon lle mae'r:

- Cynhwysydd yn cael ei adael allan ar y diwrnod anghywir,
- Cynhwysydd yn cael ei adael allan yn y lleoliad anghywir,
- Cynhwysydd yn cael ei adael allan ar y stryd yn barhaol,
- Gormod o wastraff i'r cynhwysydd,
- Gwastraff yn cael ei waredu yn y cynhwysydd anghywir.

Mae rhai Cyngorau eisoes yn defnyddio'r pwerau yma.

3.3 Y Drefn Bresennol

- Pan mae'r Cyngor yn dod yn ymwybodol o'r broblem, mae arolygiad yn cael ei gynnal sy'n cynnwys mewnbwn gan un o Wardeiniaid Gorfodaeth Stryd y Cyngor.
- Os yw unigolyn yn cydymffurfio, ni chymerir unrhyw gamau pellach.
- Os bydd yr unigolyn yn methu â chydymffurfio, bydd llythyr rhybudd anffurfiol yn cael ei anfon gan y Cyngor.
- Os yw'r unigolyn yn cydymffurfio, ni chymerir camau pellach.
- Os yw'r unigolyn yn methu â chydymffurfio am yr ail dro, nid yw'r polisi presennol yn caniatáu gweithredu'r Ddeddfwriaeth. Golygai hyn fod y biniau'n parhau i aros ar y stryd ac yn achosi rhwystr i lonydd a phalmentydd cyhoeddus gan ei wneud yn anodd eu defnyddio gan gerddwyr ac yn enwedig felly defnyddwyr cadeiriau olwyn a rhieni gyda phramiau. Mae hyn hefyd wrth gwrs yn creu delwedd anffafriol o gymunedau ledled y sir.
- Pe byddai'r Cyngor yn ymgorffori Deddf Gwarchod yr Amgylchedd (1990), byddai modd cyflwyno rhybudd ffurfiol pe na fyddai unigolyn yn cydymffurfio ar ôl iddynt dderbyn llythyr anffurfiol. Byddai camau pellach wedyn yn arwain at achos Llys.

Atodiadau

Atodiad A – Adroddiad Ymchwiliad Craffu ar Orfodaeth Stryd – Pwyllgor Craffu Cymunedau (04.07.19)

4. BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yn ffrwyth gwaith sylweddol o ochr craffu ac yn cyfleu'r argymhellion sydd yn deillio o hyn. Mae Gwasanaeth cyfreithiol wedi bod yn cynghori o ran agweddau gorfodaeth a disgwylir i hyn barhau wrth sefydlu'r gweithdrefnau angenrheidiol. Dim sylwadau pellach o ochr priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Nid yw'r Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn gofyn am gyllideb uniongyrchol i weithredu'r penderfyniad yma. Mae'r Adran wedi datgan eu bod nhw yn ffyddiog y byddant yn medru amsugno'r gwaith ychwanegol o hyrwyddo a chodi ymwybyddiaeth o fewn yr adnoddau presennol sydd ganddynt yn eu timau gwastraff/algylchu a gorfodaeth stryd. Rhagwelir bydd oll o'r argymhellion wedi eu cyflawni o fewn 12 mis.